

Liten klubb med store mestere

Streif gjennom Tønsberg Kajakklubb's første 50 år

Av Tor Gerwin

Liten klubb med store mestere – slik var overskriften, da Tønsbergs Blad i 1985 ga spalteplass for omtale av 50-årsjubileet til Tønsberg Kajakklubb. Men de som 10. januar 1935 var samlet på byens gamle Hotel Royal for å danne en kajakklubb, kunne umulig ha tanker om de store triumfer som var i vente.

Under vignetten "Litt av hvert fra Sportens verden" sto det dagen derpå å lese i Tønsbergs Blad:

"En del interesserte kajakklubbentusiaster hadde i går aftes innbudt til møte i Hotel Royal for stiftelse av en kajakklubb i Tønsberg. Det skulle være klubbens oppgave å arbeide for en sund og god utvikling av kajakksporten særlig med henblikk på bygning av godt båtmateriell, oppøving av de egenskaper som kreves for en god kajakkrøer: Svømmedyktighet, livredning, padlerteknikk etc.

Videre skal klubben ha til formål å arbeide for et sundt friluftsliv med fellesturer og teltning og å fremme kameratslig omgang. Klubbens første formann blev for øvrig Joh. Ludv. Pettersen."

Litt av hvert fra Sportens verden.

Tønsberg Kajakklubb stiftet igår.

Joh. Ludv. Pettersen ble formann.

En del interesserte kajakklubbentusiaster hadde i går aftes innbudt til møte i Hotel Royal for stiftelse av en kajakklubb i Tønsberg. Fremmest var Joh. Ludv. Pettersen, som ble klubbens første formann. Det skulle være klubbens oppgave å arbeide for en sund og god utvikling av kajakksporten, særlig med henblikk på bygning av godt båtmateriell, oppøving av de egenskaper som kreves for en god kajakkrøer: Svømmedyktighet, livredning, padlerteknikk etc.

Videre skal klubben ha til formål å arbeide for et sundt friluftsliv med fellesturer og teltning og å fremme kameratslig omgang. Klubbens første formann blev for øvrig Joh. Ludv. Pettersen.

Kajakklubbens kjøp av Berg-Olsens båthus

septert av den ekstraordinære generalforsamling igår.

Plass til ca. 120 båter, samt garderober, dusj etc.

Tønsberg Kajakklubb

Kjøp av Berg-Olsens båthus

Vi meddeler for en tid siden at Berg-Olsen skal flytte sine båthus fra Nordoyen. Dette satte Tønsberg Kajakklubb på den tanker at man kunne benytte båthuset som båthus. Men lignelsen varde mere fordelaktig for et slikt kjøp. I en møte med formannen i Tønsberg Kajakklubb, hr. Arne Larsen, forteller denne at båthuset har alvorlige feil og å erstatte båthuset med båtstøt.

— Vi har allerede innleiet forandring, forteller hr. Larsen, men even kan jeg tenke at om kjøpet går igjennom, er jo snart ikke så viktig at man skal ha et slikt stort kjøp uten å ha utvalg for kommer varskilplassen til å bli samt hvor meget høyere enn vi forlange i gjensid. Men får vi påse betingelser, betales vi om ikke så mye på å stå til. En båthus har et utvalg av alle klabens båtstøt, og vi har bare noen få stykker av disse og så det skal kjøpes om å stå til.

— Plansen vil jo være meget god!

— Ja, båtstøtene er ikke bra, men går jo ikke an, og det er en stor fordel.

— MA selve båthuset er utrustet!

— Gjodt bemerker vi vi nok kunne til å gjøre, men så langt er vi ikke kommet enda. Forst gjelder det å få ordnet kjøpet, så det kajakklubbens

av av kan vi ikke si at Tønsbergklubb er en av de mest aktive klubber i landet, og det er derfor viktig at klubben har et godt båtmateriell og et godt båtstøt. At kajakklubbene store mål for å utvikle seg, er det et stort mål for klubben, og det er derfor viktig at klubben har et godt båtmateriell og et godt båtstøt.

— Det er derfor viktig at klubben har et godt båtmateriell og et godt båtstøt.

— Ja, vi kommer til å gå i gang med å gjøre det aller mest nødvendige utrustning, og det er derfor viktig at klubben har et godt båtmateriell og et godt båtstøt.

— Det er derfor viktig at klubben har et godt båtmateriell og et godt båtstøt.

— Ja, vi kommer til å gå i gang med å gjøre det aller mest nødvendige utrustning, og det er derfor viktig at klubben har et godt båtmateriell og et godt båtstøt.

Det mangler protokoller og resultatlistor for å kunne gjensjette hele historien. Men vi kan gi noen streif fra Tønsberg Kajakklubb gjennom de første 50 årene.

De som dro klubben i gang

De var ikke så mange, de som kom sammen på Hotel Royal, så nær sagt alle sammen fikk plass i styret. Foruten Joh. Ludv. Pettersen som formann ble det bestående av Frithjof Marthinsen som viseformann, Edv. Henriksen jr. som sekretær, Knut Morgan som kasserer og John Johannesen som styremedlem og formann i sportsutvalget. I dette utvalget ble også

valgt inn Øivind Fon og Rolf Aas. Hvis vi i tillegg tar med kajakkveteraner som Arne Larsen og Per M. Pettersen, da har vi med alle de mest aktive som dro klubben i gang.

Det var karer som hver for seg hadde drevet en del med turpadling i selvbygde Åland-kajakker. Noen hadde brutt ut fra Tønsberg Roklub, hvor det visstnok ikke var samstemmighet om ett og alt. Når man ikke kunne ro, var padling et nærliggende alternativ selv om det for så vidt var et særsyn å se en kajakk i Tønsberg-skjærgården den gang.

På langturer for å imponere jentene

Også i fortsettelsen kom turpadlingen til å dominere i Tønsberg. Ganske vanlig var det at guttene la ut på langtur i helgene, og da gjerne til Røssesund på østsiden av Tjøme. Der hadde de fast leirplass, og så dro de på lørdagskvelden til Havna Hotel for å imponere jentene med sine spesialstrikkede gensere i sort og rødt. Søndagen gikk turen til Lille-Skagen på Hvasser, hvor padlerne tiltrakk seg oppmerksomheten med eskimosving og andre ferdigheter. Eller de padlet til Færder fyr eller over fjorden til Fredrikstad.

Neppe kunne disse første organiserte padlere i Tønsberg tenke seg den videre utvikling, og at denne lille klubben skulle komme til å få store mestere. Konkurranser var de nærmest helt ukjent med.

De første kajakkklubbene

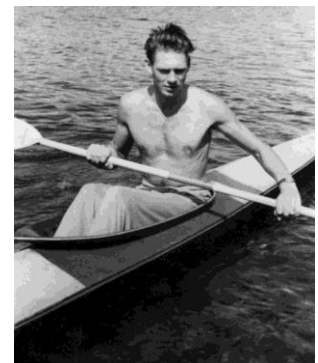
I årene før krigen var det en veldig oppblomstring om kajakkporten. I kjellere, uthus og i sløydtimene på skolen ble det satt sammen byggesett med spanter, som ble trukket med seilduk og malt. Noen modeller hadde både mast og seil. Helt opp til 1960-tallet var disse ofte ganske tunge og brede kajakkene uten ror i vanlig bruk.

Oslo Kajakkklubb ble stiftet i 1931, Trondhjems Kajakkklubb i 1932, Tønsberg Kajakk Klubb 10. januar 1935, Bærum Kajakkklubb og Haugesund Kajakkklubb bare noen måneder senere samme år og Strand Kajakk-klubb i 1936.

Før krigen var det enda fire klubber – Drammen KK, Norske Gutteres KK og to som vi ikke kjenner navnet på. Av de seks klubbene som har hatt kontinuerlig aktivitet helt siden den gang, er altså Tønsberg Kajakk Klubb den tredje eldste. Først i slutten av 1960-årene og med plastkajakkene kom det til nye klubber.

Til norgesmesterskap i Oslo

Stiftelsen av Tønsberg Kajakk Klubb hadde ingen sammenheng med at det omtrent på samme tid også ble startet kajakkklubber innerst i Oslofjorden og i Trondheim.

Fra tidlig på 50-tallet - t.v. stafettlag i NM i Sandvika med H.G. Rønning, Rolf Olsen, Thor Johansen og Per Chr. Johnsen, i midten Arne Larsen og Thor Johansen som måtte innom tollene i Strømstad da de padlet hjem fra en regatta i København og t.h. Per Chr. Johnsen

Esther Marie Gulbrandsens fotominner fra 1950-årene, Esther med nr. 27

Men ryktet må ha spredt seg, for allerede i 1935 møtte en håndfull Tønsberg-padlere opp til det første norgesmesterskapet i Oslo. Der måtte de låne kajakk, som var så ranke at de hadde sin fulle hyre med å holde balansen fram til startstreken. Knappt var de halvveis, før de rutinerte Oslo-padlerne passerte mållinjen...

Første Nøtterø Rundt i 1935

Nøtterøy rundt 32 km ble første gang arrangert 18. august 1935, samme år som Tønsberg Kajakk Klubb ble stiftet. Ni padlere fullførte, åtte i turklassen og én i racerklassen. Løpet ble vunnet av klubbens formann Johan Ludv. Pettersen med tiden 3.39.30, fattige 27 sekunder foran junioren Sverre Falkenberg-Andersen. Den ene racerpadleren brukte over fire timer, han ble slått av alle turpadlerne!

Gjennom mange år var Nøtterø Rundt høstens siste langløp, med ganske beskjeden deltakelse. På 1970-tallet ble løpet lagt til sommerferien for å få med flere og gi mer publisitet om kajakkporten. Gjennom en del år var Nøtterø Rundt landets desidert største kajakkstevne, som på det meste hadde over 190 deltakere fra sju nasjoner. Tusenvis av tilskuere samlet seg på bryggene i byen og langs med de 32 kilometerne rundt Nøtterøy. Oslo-pressen og NRK Sportsrevyen var på plass for å følge jakten på Egil Søbys gamle rekord på 2.32.20. Med oppslag på førstesiden i Aftenposten, kunne arrangørgjengen med egen stevnedireksjon tilfreds konstatere at mye godt arbeid ga lønn for strevet.

Berg Olsens båtbyggeri i Nordbyen

Allerede før krigen – i 1938 – gikk klubben til innkjøp av sitt eget klubbhus i Nordbyen. Det velrennomerte båtbyggeriet Berg Olsen flyttet, og kajakkklubben slo til med å slenge 2000 raske kroner på bordet.

Pengene hadde man skaffet til veie dels privat og dels gjennom arrangementer på Ringshaug badhotell, hvor man hadde hatt Leif Nilsen, senere kjent som Leif Juster, og Kari Diesen til å underholde.

Det gamle båtbyggeriet tjente som klubbhus helt fram til 1969. Da ble det revet, og to år senere sto et nytt klubbhus ferdig i Nordbyen 36, tegnet av arkitekt Ole Bjønnes.

Christian Lindboe inviterte til Barneskjær

Barneskjær sto i mange år sentralt i Tønsberg Kajakk Klubbs virksomhet. På denne øya vel seks kilometer fra byen var det i 1924 bygget et pensjonat med tilhørende bestyrerbolig, for utleie til Tønsberg Motorbåtforening.

En av byens kjente og respekterte menn, direktør Christian Lindboe, leide senere dette huset – og han var det som på begynnelsen av 1950-tallet inviterte padlerne ut til å være hos seg på Barneskjær, ettersom han selv drev litt med kajakkpadling. Christian Lindboe skulle senere komme til å bli Tønsberg Kajakk Klubbs eneste æresmedlem.

Nøtterøy kommune overtok Barneskjær i 1968, og noen tiår senere – i 1994 - måtte kajakkklubben til fordel for lokale interesser motvillig gi slipp på sin sommerresidens med så mange gode minner.

Det gamle klubbhuset – tidligere Berg Olsens båtbyggeri, og Barneskjær med så mange gode minner

Store triumfer i OL, EM og VM

Etter at turpadlingen hadde dominert i årene før krigen, ble det etter frigjøringen satset mer på konkurranser og baneregattaer, og det er jo i første rekke på dette området Tønsberg Kajakklubb er blitt kjent.

Det store høydepunktet er naturligvis OL-gullet på K4 1000 meter i Mexico i 1968, der Jan Johansen og Egil Søby satt i fireren sammen med Bærum-guttene Steinar Amundsen og Tore Berger. I de påfølgende årene vant denne kvartetten både EM- og VM-gull på 10 000 meter, mens de kom på bronseplass på 1000 meter i München-OL i 1972.

Mange andre prestasjoner burde også trekkes fram, men det er nesten farlig og må nødvendigvis bli urettferdig i en klubb hvor man i løpet av de første 50 år sanket inn langt over 100 norske mesterskap og har sterke plasseringer og medaljer i internasjonale regattaer og mesterskap.

Kanskje skulle vi likevel driste oss til å nevne Rolf Olsen, som med sin sjetteplass på 1000 meter i Roma-OL i 1960 tilegnet seg klengenavnet "Poeng-Olsen" og varslet at her kunne det komme til å bli flere triumfer for Tønsberg-padlerne.

Gullfireren øverst på pallen i Mexico, Janne og Egil under oppkjøring og Egil med favnen full

17 kongepokaler

Ved feiringen av Tønsberg Kajakklubb 50-årsjubileum i Frimurerlogens selskapslokaler i 1985, var det med en beholdning på ikke mindre enn 17 kongepokaler. Per Chr. Johnsen hadde vunnet to, Rolf Olsen seks, Jan Johansen én og Egil Søby åtte.

Mange navn og plasseringer er ikke nevnt her, og selvfølgelig er ikke kajakklubben bare spørsmål om navn og resultater.

Miljø og vennskap

Den dreier seg også om miljø og vennskap. Det beste eksempel er kanskje St. Jockumus Orden, veterankollegiet som ble etablert i 1974 og som har vært aktive gjennom alle år siden – om enn ikke nødvendigvis med idrettslige aktiviteter.

I arv fra tidligere generasjoners turpadlermiljø gir de stadig kraft og fylde til den gamle padlersangen til den russiske folkemelodien Stenka Razin:

St. Jockumus Orden ved 50-årsjubileet i 1985

*Ut fra kajakkhusets brygge
ut mot åpne øde hav,
glir det skygge etter skygge
vekk fra byens hete kav*

*Vi drar ut mot sol og sommer -
padlevenner hei, ta i!
La oss vise at vi kommer
frem med fart og futt og gli.*

*Og blant holmer, skjær og øyer
finner vi vårt sommer-hjem.
Selv om vi har små fartøyer,
alt erobrer vi med dem.*

*Vi er konger helt til høsten
over alt så langt vi når,
og om vinter'n har vi trøsten -
bare vent til neste vår!*

Glimt fra 70-tallet – sesongåpning med flaggheis, Trond Nylund overrekker Lindboe-åra til Birgitte Olsen og Tønsberg idrettsutvalgs pokal til Gent Olsen, Bjørn Axelsson pusser båt